

Handelwijze bij ziekte, medicijnverstrekking en medisch handelen

Op de vestigingen krijgen we regelmatig te maken met kinderen die ziek zijn of ziek worden. Ook krijgen we regelmatig het verzoek van ouders om hun kinderen geneesmiddelen toe te dienen. Een enkele keer wordt het uitvoeren van een medische handeling gevraagd, zoals het toedienen van een zetpil of het geven van een injectie.

Er zijn drie situaties te onderscheiden:

1. Het kind wordt ziek tijdens de opvang
2. Het verstrekken van geneesmiddelen op verzoek
3. Medische handelingen

1. Het kind wordt ziek tijdens de opvang

Een kind dat ziek is, is thuis het beste af. Een ziek kind kan op de opvang niet de aandacht krijgen die het nodig heeft zonder dat dit ten koste gaat van de gehele groep. Daarnaast dienen de medewerkers te voorkomen dat andere kinderen besmet raken in geval van een besmettelijke ziekte. De richtlijnen van de GGD worden door de medewerkers gehanteerd als uitgangspunt, maar de leidinggevende behoudt zich het recht voor om het advies van de huisarts of GGD niet over te nemen als dit in het belang is van het kind of de gehele groep. De GGD kijkt naar het infectiegevaar. De vestiging kijkt met name naar de verzorgingsbehoefte van het kind.

Als er sprake is van een geconstateerde meldingsplichtige infectieziekte (zoals kinkhoest, mazelen of rodehond) is KinderRijk verplicht dit te melden bij de GGD. De GGD geeft advies over welke informatie er wordt verstrekt en op welke termijn. KinderRijk volgt dit advies en informeert de ouders conform de afspraken met de GGD.

Als een kind overdag ziek wordt, worden de ouders op de hoogte gebracht. Zolang de opvang denkt de verantwoording aan te kunnen, kan het zieke kind, in overleg met de ouder, die dag op de opvang blijven. In de volgende gevallen wordt de ouder verzocht het zieke kind op te halen:

- Bij oplopende koorts.
- Indien het kind zich niet meer kan handhaven in de groep.
- Als er sprake is van een duidelijke epidemie. In dat geval wordt de GGD geraadpleegd.

2. Het verstrekken van geneesmiddelen op verzoek

Kinderen krijgen soms geneesmiddelen of andere middelen (bijvoorbeeld zelfzorgmiddelen) voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook gedurende de tijd dat zij op de opvang zijn. Hierbij wordt gedacht aan bijvoorbeeld puffjes bij astma, antibiotica, of zetpillen bij bijvoorbeeld toevallen. Indien ouders medewerkers vragen deze middelen aan hun kind te geven, zal de ouders gevraagd worden toestemming te geven. Meestal gaat het namelijk niet alleen om eenvoudige middelen, maar ook om middelen, die bij onjuist gebruik, tot schade van de gezondheid van het kind kunnen leiden. De toestemming kan gegeven worden door een bericht in de ouderapp/ ouderportaal. In de toestemming wordt vastgelegd:

- om welke geneesmiddelen het gaat
- hoe vaak deze gegeven moeten worden
- in welke hoeveelheden
- op welke manier het geneesmiddel gebruikt moet worden
- de periode waarin de geneesmiddelen moeten worden verstrekt
- de wijze van bewaren en opbergen
- de wijze van controle op de vervaldatum.

Door het zorgvuldig vastleggen van gegevens wordt duidelijk wat beide partijen van elkaar kunnen verwachten.

Wanneer het gaat om het verstrekken van geneesmiddelen gedurende een lange periode wordt regelmatig met de ouders overlegd over de ziekte en het daarbij behorende medicijngebruik tijdens de opvang.

3. Medisch handelen

In uitzonderlijke gevallen zullen ouders aan de opvang vragen handelingen te verrichten die vallen onder "medisch handelen". Te denken valt daarbij aan het gebruik van de EpiPen bij allergieën, het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten door middel van een vingerprikje, of het toedienen van een injectie. In

zijn algemeenheid worden deze handelingen door de thuiszorg of door de ouders zelf tijdens de opvang uitgevoerd. In zeer uitzonderlijke situaties, vooral als er sprake is van een situatie die al langer bestaat, wordt door de ouders wel eens een beroep op de pedagogisch medewerkers gedaan. Ouders moeten voor deze medische handelingen hun schriftelijke toestemming geven en met de leidinggevende van de opvang wordt besproken of de handelingen door de medewerkers verricht kunnen worden.

Wettelijke regels

Voor de hierboven genoemde medische handelingen is er, binnen de wetgeving, een aparte regeling gemaakt. De wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. De wet BIG is bedoeld voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en geldt als zodanig niet voor personeel werkzaam in de kinderopvang. Dat neemt niet weg dat in deze wet een aantal waarborgen worden afgegeven voor een goede uitoefening van de beroepspraktijk, aan de hand waarvan ook een aantal regels te geven zijn voor de kinderopvang, als het gaat om in de wet BIG genoemde medische handelingen.

De betreffende arts of wijkverpleegkundige moet zich ervan vergewissen dat degene die niet bevoegd is, wel de bekwaamheid bezit om de handelingen te verrichten door een korte training of instructie aan medewerkers te geven. De ouder van het kind zorgt voor het contact tussen pedagogisch medewerker en arts of wijkverpleegkundige, zodat er een tijdstip voor de instructie afgesproken kan worden. Bij eenvoudige handelingen kan een instructie van de ouders volstaan. Het is aan de leidinggevende om in te schatten of dit voldoende is. Bij het jaarlijkse gesprek over het welbevinden, wordt het medicijngebruik geëvalueerd en wordt een herhaling van de instructie afgesproken. De leidinggevende registreert dit. Tijdens deze instructie kan ook geoefend worden op noodsituaties.

Aansprakelijkheid

Een kinderopvanginstelling die niet kan bewijzen dat medewerkers voor een bepaalde handeling bekwaam zijn, mag geen medische handelingen laten uitvoeren. Een medewerker die wel een bekwaamheidsverklaring heeft, maar zich niet bekwaam acht – bijvoorbeeld omdat hij/zij deze handeling al een hele tijd niet heeft verricht – zal deze handeling eveneens niet mogen uitvoeren. Een ieder die bij het verlenen van zorg schade of een aanmerkelijke kans op schade aan de gezondheid veroorzaakt, is civielrechtelijk of strafrechtelijk aansprakelijk.

Medisch handelen tijdens (te verwachten) noodsituaties

Er kunnen zich situaties voordoen waarin acuut gehandeld moet worden, omdat er een zeer gevaarlijke of levensbedreigende situatie bij een kind ontstaat. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld koortsstuipen of allergie voor wespensteken. In noodsituaties wordt van de medewerkers verwacht naar beste vermogen te handelen en mogen zij volgens de wet afwijken van de normale richtlijnen die gelden voor medicatieverstrekking. Uiteraard alleen als er geen andere oplossing mogelijk is.

Indien bekend is dat bij een kind een medische noodsituatie kan ontstaan waarbij de te verrichten handeling bekend is, zal deze handeling vooraf worden geoefend. Medewerkers zullen, onder leiding van een arts of verpleegkundige, instructie krijgen over de manier waarop de medische handeling moet worden uitgevoerd.